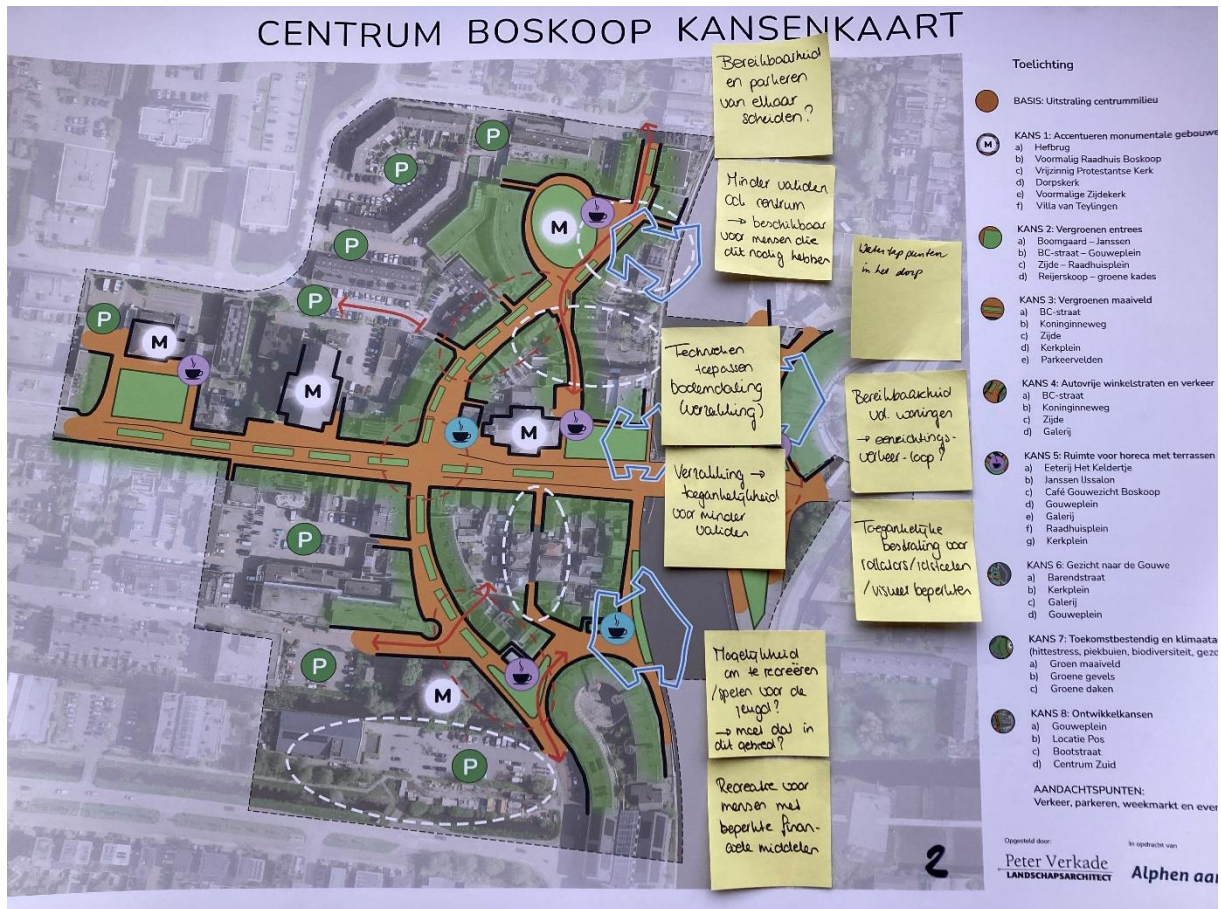

Rapportage verkenningsfase vergroening centrum Boskoop

Inhoud

1. Inleiding van de opdracht.....	3
2. Huidige situatie Boskoop.....	4
2.1. Gezondheid	4
2.2. Klimaatbestendigheid	6
3. Opstellen kansenkaart	8
4. Interactieve sessies	12
4.1. Eerste interactieve sessie ‘Samen de schouders eronder in Boskoop– Centrum Noord’	12
4.2. Tweede participatieavond ‘Samen de schouders eronder in Boskoop– Centrum Noord’	16
5. Participatietraject ZonMw	18

1. Inleiding van de opdracht

Op dit moment passen de uitstraling en de sfeer van Boskoop Centrum niet bij de potentie van wat Boskoop te bieden heeft. In 2023 hebben de Dorpskernwinkeliers en het Dorpsoverleg het dringende verzoek gedaan aan de gemeente Alphen aan den Rijn om het centrum groener en daarmee leefbaarder en aantrekkelijker te maken. Op 9 november 2023 heeft het college € 30.000,- beschikbaar gesteld voor uitvoering van de opdracht 'onderzoek naar vergroening van het centrumgebied van Boskoop'.

In deze opdracht is gekozen om eerst te focussen op groen en gezondheid. Enerzijds vanuit de oproep vanuit de Boskoopse samenleving en anderzijds omdat deze twee aspecten de grootste impact op elkaar én op het welzijn van inwoners, ondernemers en bezoekers hebben. Zo zorgt bijvoorbeeld een groenere omgeving voor een verbeterde luchtkwaliteit en daarmee een betere volksgezondheid en leefbaarheid in het dorp. Daarmee hebben interventies op deze aspecten ook positieve neveneffecten op andere beleidsterreinen, zoals economie of mobiliteit. Het centrum wordt aantrekkelijker voor bezoekers, wat zorgt voor meer bestedingen. En vergroening van straten zorgt voor andere c.q. nieuwe gezondere verkeersstromen.

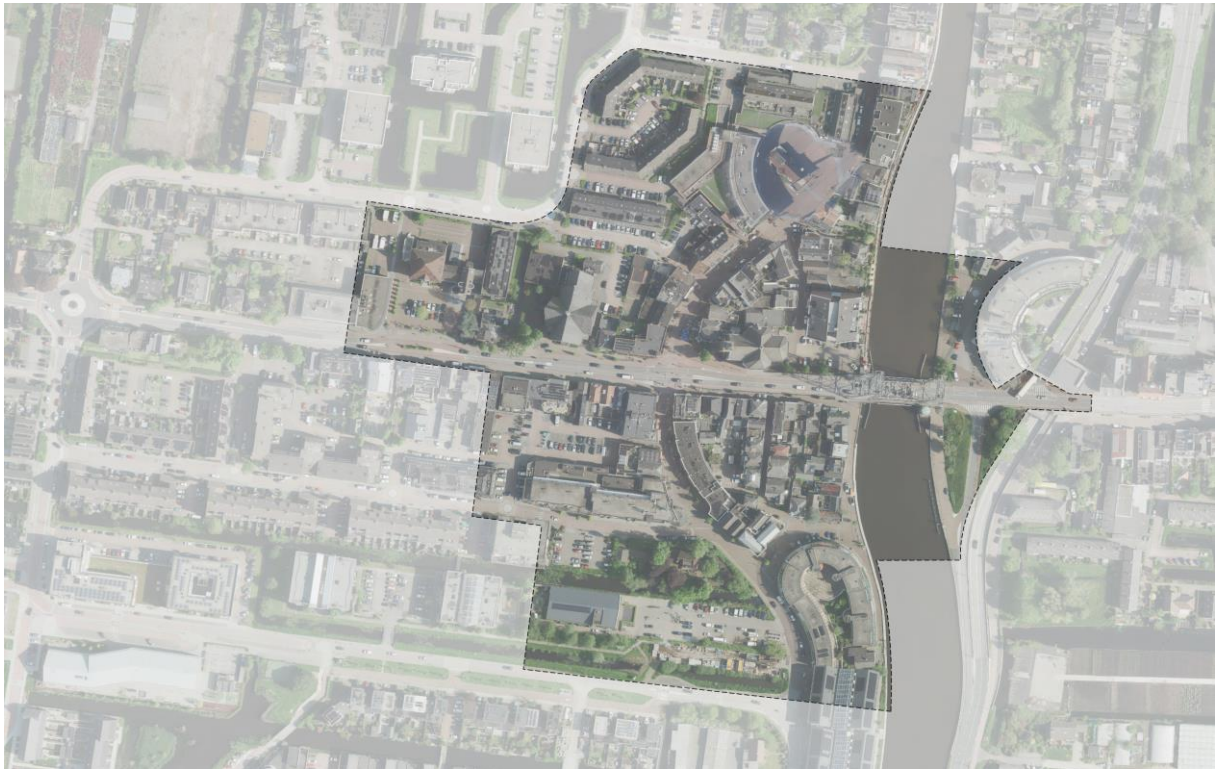
Met deze rapportage ronden wij deze opdracht af en delen wij de stappen en uitkomsten. Voor uitvoering van deze opdracht is:

1. Een analyse van de bestaande situatie op het gebied van gezondheid en groen;
2. Een kansenkaart opgesteld. Deze omvat een totaalvisie voor het gehele centrum, van parkeren en vergroenen tot het gebruik van de openbare ruimte voor de warenmarkt/evenementen e.d.;
3. Deze kansenkaart is gecompleteerd met groeninspiratieontwerpen voor het Gouweplein, de Burgemeester Colijnstraat, de Koninginneweg en de Koninginneweg/Zuidkade. Hierbij is ook de link gelegd met plannen in Centrum-Zuid, maar van meet af aan is de focus op Boskoop-Centrum Noord geweest, zodat de projecten elkaar niet bijten.
4. Onder leiding van een procesbegeleider zijn de kansenkaart en groeninspiratieontwerpen in een eerste sessie aan genodigden gepresenteerd, waarna zij hier een eerste reactie op hebben gegeven. Ook gingen zij aan de slag met 'positieve gezondheid op de tekentafel'. In een tweede sessie mochten de genodigden het groeninspiratieontwerp van het Kerkplein verder uitdiepen.

De resultaten uit de bovengenoemde stappen vormen aanleiding voor een verdere kwaliteitsimpuls in het centrumgebied van Boskoop. Dit wordt nader uitgewerkt in fase 2 door middel van een procesvoorstel. Hierin zullen ook andere aspecten meegenomen worden, waardoor er een bredere oplossing geboden kan worden voor de uitdagingen waar het centrum van Boskoop voor staat.

2. Huidige situatie Boskoop

De huidige situatie in het centrum van Boskoop geeft aanleiding om te starten met het verbeteren ervan. Het centrum van Boskoop is onvoldoende groen, toegankelijk, beweegvriendelijk en aantrekkelijk om te wonen, te bezoeken en te verblijven. Ook is het kwetsbaar voor de negatieve gevolgen van extreme hitte en regen. De huidige situatie in Boskoop wordt hierna toegelicht en onderbouwd met feiten en cijfers.

Figuur 1: Contour Centrum Boskoop

2.1. Gezondheid

Gezondheid inwoners Boskoop

Net als in de rest van de gemeente is de vergrijzing in Boskoop de afgelopen 7 jaar toegenomen. Dit neemt de komende jaren nog meer toe. Daarmee stijgen de gevallen van leeftijd gerelateerde klachten. De ervaren gezondheid en het welbevinden in Boskoop is daarnaast in de periode 2020–2022 sterk achteruitgegaan. In 2020 voelde 82% van de inwoners zich gezond, in 2022 was dat 70% (Bron: GGD Monitor 2020 en 2022).

Op dit moment heeft 56% van de volwassen inwoners van Boskoop overgewicht, wat flink hoger is dan het regionaal (49%) en landelijk gemiddelde (50%). Verder voldeed in 2022 zo'n 47% van de Nederlandse bevolking en 53% van de bevolking in Boskoop aan de beweegrichtlijn. De rijksoverheid heeft als doel o.a. in Gezond Actief Leven Akkoord gesteld dat 75% van de Nederlandse bevolking in 2040 voldoet aan de beweegrichtlijn. De beweegrichtlijn is minstens 150 minuten per week matig intensieve inspanning, verspreid over diverse dagen.

Vergroening van de buitenruimte en gezondheid

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat een groene omgeving bijdraagt aan het verbeteren en bevorderen van de gezondheid in brede zin: zowel fysiek, mentaal als sociaal.

1. Fysieke gezondheid: door de openbare ruimte groen en beweegvriendelijk in te richten worden mensen gestimuleerd om te bewegen (lopen/fietsen) en buiten te spelen. Bewegen bevordert de vitaliteit, voorkomt overgewicht en de kans op ziektes en aandoeningen zoals hart- en vaatziekten of diabetes.
2. Mentale gezondheid: een groene omgeving zorgt voor mentaal herstel van met name stress. Tegelijk zorgt bewegen voor verbetering van mentale gezondheid.
3. Sociale gezondheid: de gemeente Alphen aan den Rijn wil een inclusieve samenleving zijn. Een groene omgeving nodigt uit tot ontmoeting en zorgt voor meer sociale verbinding. Maar ook andere voorzieningen in de openbare ruimte dragen hieraan bij zoals drinkwatertappunten en toegankelijke paden en speelplekken.

Verder beschermt een groene omgeving mensen beter tegen hittestress. Hittestress betreft alle gezondheidsklachten en -problemen bij mensen veroorzaakt door extreme hitte. Met de toename van extreem warme periodes neemt hittestress toe. Hittestress heeft negatieve impact op de gezondheid en het welzijn van mensen, met name kwetsbare groepen (ouderen, mensen met beperking, jonge kinderen). Ook is er tijdens deze periodes sprake van oversterfte tot wel 12%, verlies aan arbeidsproductiviteit, meer ziekenhuisopnames en slechtere luchtkwaliteit.

Beweegvriendelijkheid

De gemeente heeft gezien haar gezondheidsopgave de ambitie om de openbare ruimte zo beweegvriendelijk mogelijk in te richten. Voldoende bewegen bevordert de vitaliteit, voorkomt overgewicht en de kans op ziektes en aandoeningen zoals hart- en vaatziekten of diabetes. Een beweegvriendelijke omgeving is een inrichting waarbij mensen uitgenodigd en gestimuleerd worden om te gaan bewegen, spelen, de fiets te pakken of te lopen. Boskoop scoort lager (55 punten van de 100) op de Kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving t.o.v. gemiddelde in de Provincie (65).

Toegankelijkheid

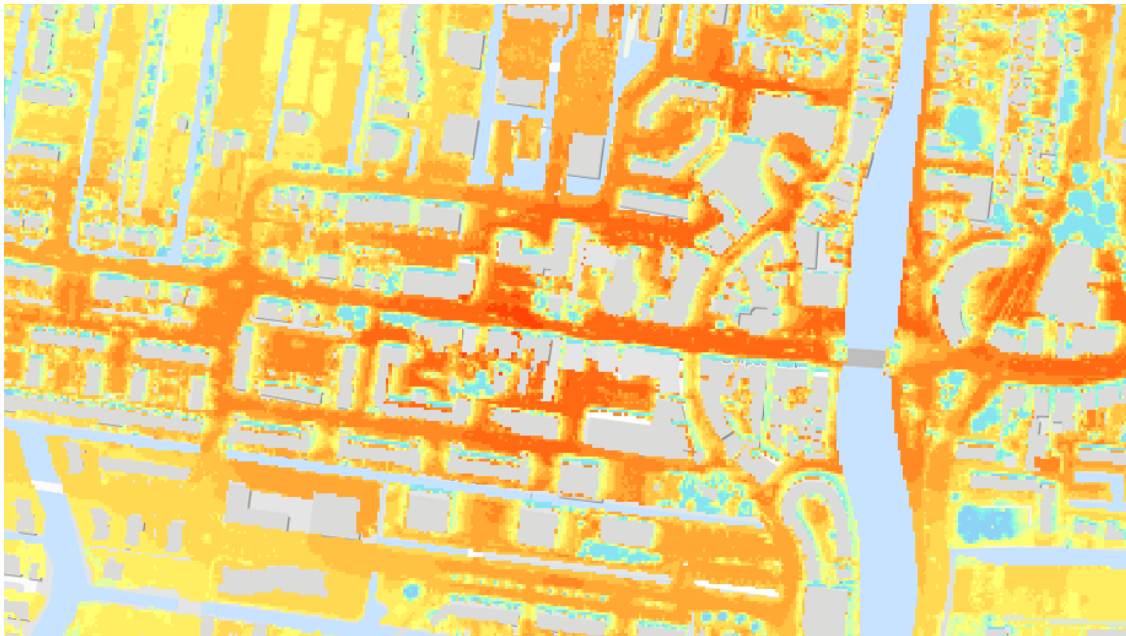
Toegankelijkheid speelt een hoofdrol in een gezonde leefomgeving. Het Buro 'Ongehindert' heeft in Q4 2023 een rapport opgesteld met aanbevelingen voor kleinere en meer grote aanpassingen in de openbare ruimte van Boskoop Centrum. Deze aanbevelingen, variërend van leuning bij trappetjes tot lagere brievenbussen tot betere bankjes, worden ingepast in de geplande projecten. Dit rapport is een bijlage bij gebiedsagenda's die zijn vastgesteld in Raadsvergadering van 28 maart 2024.

2.2. Klimaatbestendigheid

Boskoop en met name het centrum is op dit moment onvoldoende aangepast en bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering. Het gaat hierbij om hittestress door droogte en extreem hoge temperaturen en om wateroverlast door extreme regenbuien. Dit heeft veel negatieve invloed op de buitenruimte, de gezondheid en het welbevinden van inwoners en woningen, gebouwen.

Hittestress

Het centrum van Boskoop is behoorlijk versteend en is in periodes van extreme warmte een zogenaamd hitte-eiland. Dit is een plek waar de gemeten temperatuur en de gevoelstemperatuur een stuk hoger ligt dan elders. Hierdoor is er meer kans op hittestress dan op andere plekken in de gemeente. Door een hitte-eiland wordt het overdag een stuk warmer en koelt het 's avonds ook weer slechter af, wat weer leidt tot slecht slapen. Dit komt door de beperkte hoeveelheid groen en schaduw. De temperatuur is aangenamer op plaatsen waar voldoende groen is, zoals bijvoorbeeld rondom de Villa van Teylingen.

Figuur 2: Hittestresskaart Centrum van Boskoop. Rood = heet, Oranje = warm, Blauw = koel

Wateroverlast

Intensieve regen met enkele tientallen millimeters in korte tijd kan leiden tot wateroverlast op wegen en het kan aquaplaning (watergladheid) veroorzaken. Ook kunnen riolen overstromen waardoor straten, grasvelden, kelders en kruipruimtes onder water lopen. Dit kan leiden tot verkeersschade, waterschade in woningen en schade aan infrastructuur (o.a. verzakking van wegen). Ook kan wateroverlast voor schade aan elektriciteitskasten en hagelschade veroorzaken.

In oktober 2018 en jaren erna was er in Boskoop al sprake van ernstige wateroverlast. Er zijn naar aanleiding daarvan op diverse plaatsen waterbergingen gemaakt en grotere duikers aangebracht. Omdat het weer echter steeds extremer wordt is dat geen garantie dat het niet opnieuw gebeurt. Bij terugkerende extreme regen en wateroverlast krijgen we vaker te maken met funderingsproblemen bij bestaande bouw en straten. Doordat de grondwaterstand in de zomer zakt en in de winter stijgt zal de fundering daaronder lijden en verzakken huizen en gebouwen. In Boskoop bestaat de fundering met name uit houten palen of huiden, waardoor het risico op verzakking door extreme regenval nog groter is.

Figuur 3: Wateroverlast in Boskoop in 2018 en voorbeeld funderingsproblemen na wateroverlast

Droogte

Droogte kan een bedreiging vormen voor de waterkwaliteit (o.a. verzilting) en (zoet)waterbeschikbaarheid en daarmee tot schade voor landbouw, natuur, stedelijk groen en scheepvaart. Daarnaast heeft droogte effect op de grondwaterstand en daarmee op grondwater gerelateerde schade (paalrot, bodemdaling en verschilzetting). Het uitzakken van grondwater leidt met name tot grote schades als fundering met houten paalkoppen droogvalt. Droogte kan ook impact hebben op de stroomvoorziening.

Bij ondergronds elektriciteitstransport komt warmte vrij. Wanneer ondergrondse hoogspanningskabels door droogte boven de grondwaterspiegel komen te liggen, kan onvoldoende warmte worden afgegeven en wordt soms, om oververhitting te voorkomen, het transport beperkt.

3. Opstellen kansenkaart

Om in kaart te brengen welke verbeteringsmogelijkheden er voor het Boskoopse Centrum zijn, is in Q4 2023 een zogeheten kansenkaart opgesteld door een lokale landschapsarchitect. Deze kansenkaart is op basis van de volgende stappen opgesteld voor het gehele centrum:

Stap 1: Analyse van de huidige situatie, bestaande (beleids)documenten en rapportages

Voor het opstellen van de kansenkaart zijn de onderstaande visies, rapportages en ambitiedocumenten geanalyseerd:

- Coalitieakkoord 2022–2026: Zichtbaar en dichtbij; Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente
- Gebiedsagenda Boskoop 2024 en verslaglegging gebiedstafel Boskoop Centrum 2022
- Plan van Aanpak Woningbouwontwikkeling en herinrichting openbare ruimte Centrum–zuid Boskoop
- Initiatiefvoorstel Toekomstvisie Centrum Boskoop 2024
- Groenwensen Dorpskernwinkeliers 2023
- Rapport Groenvoorziening en Groenonderhoud in Boskoop – Dorpsoverleg Boskoop 2021
- Het Schone Centrum Van Boskoop – Dorpsoverleg Boskoop 2022
- Duurzaamheidsprogramma 2021–2030
- Economische Agenda Alphen aan den Rijn 2021–2025
- Masterplan Groen–Blauw
- Detailhandelsvisie 2016 – 2025
- Toekomstvisie en actie–agenda PReT 2021–2025

Hieronder worden de meest recente stukken nader uitgelicht, deze dienen mede als basis voor de vervolgstappen in fase 2.

Uitgelicht: Initiatiefvoorstel Toekomstvisie centrum Boskoop

Op 25 april 2024 heeft de gemeenteraad het initiatiefvoorstel Toekomstvisie centrum Boskoop aangenomen, waarin het centrum wordt vernieuwd, leefbaarder en veiliger wordt gemaakt en waar sfeer en beleving centraal staan. Om dit te bereiken moeten de volgende stappen worden gezet:

- Autoluw maken van het centrum;
- Groen als het visitekaartje van Boskoop laten zien;
- Centrum Noord en Centrum Zuid beter met elkaar verbinden en enkele panden/straatjes cosmetisch aanpakken. Tevens het gebied rondom de Brugkerk aanpakken en verbinden met de Burg. Colijnstraat;
- De rivier de Gouwe betrekken bij het centrum. Het aanleggen van een mooi plein aan het water of het creëren van een haventje (is het ultieme eindresultaat). Hiervoor zullen wel drastische en dure maatregelen moeten worden genomen waaronder het opkopen van enkele panden.
- Sociale vraagstukken, zoals veiligheid en leefbaarheid, aanpakken.

Het eindresultaat moet leiden tot een autoluw, groen, veilig, leefbaar centrum met sfeer en beleving.

Uitgelicht: Gebiedsagenda Boskoop

Op 28 maart 2024 heeft de gemeenteraad de Gebiedsagenda voor Boskoop vastgesteld. In de Gebiedsagenda wordt vergroening van het centrum expliciet genoemd. Hieronder vallen projecten die zich in het centrum van Boskoop richten op o.a. vergroening buitenruimte, het bewegen stimuleren, hittestress bestrijden, diversiteit bevorderen en het aanbieden van meer gezond voedsel in supermarkten en bij horecapunten. Bijvoorbeeld: het aanbieden van gezond voedsel in supermarkt ziet toe op de wens om van 85% ongezond voedselaanbod naar 80% te gaan.

Stap 2: Inventarisatie kansen en uitdagingen

Uit al deze documenten spreekt de ambitie om het centrum van Boskoop groener en daarmee leefbaarder en (economisch) aantrekkelijker te maken. Ook worden de uitdagingen en kansen benoemd. Deze zijn geïnventariseerd en op een luchtfoto geplot om een totaalbeeld te verkrijgen (zie het figuur hieronder). Hoe groter de tekst is afgebeeld, hoe vaker dit punt naar voren is gekomen in bovengenoemde stukken.

Figuur 4: Inventarisatie kansen en uitdagingen

Stap 3: Kansenskaart Boskoop Centrum

Vervolgens is gekeken wat de meest kansrijke locaties zijn om deze uitdagingen en/of wensen uit te voeren. Dit heeft geleid tot de kansenskaart met daarin 8 richtingen om het Boskoopse Centrum op diverse gebieden te verbeteren:

1. Accentueren van monumentale gebouwen;
2. Vergroenen centrumtrees;
3. Vergroenen maaiveld;
4. Autovrije winkelstraten en verkeer;
5. Ruimte voor horeca;
6. Gezicht naar de Gouwe;
7. Toekomstbestendig en klimaatadaptief;
8. Ontwikkelkansen.

De kansenskaart dient als inspiratie voor mogelijke toekomstige projecten om het centrum van Boskoop kwalitatief te verbeteren. In deze kansenskaart is nog geen rekening gehouden met juridische of financiële kaders. Daarnaast is deze kansenskaart nog niet alles omvattend: diverse onderwerpen, waaronder mobiliteit, evenementen en weekmarkt ontbreken nog c.q. is nog geen rekening mee gehouden. Deze kansenskaart staat hieronder afgebeeld.

KANSENKAART CENTRUM BOSKOOP

- BASIS: Uitstraling centrummilieu
- KANS 1: Accentueren monumentale gebouwen
 - a) Vrijburg
 - b) Voormalig Raadhuis Boskoop
 - c) Vrijzinnig Protestantse Kerk
 - d) Dorpskerk
 - e) Voormalige Zijklerk
 - f) Villa van Teylingen
- KANS 2: Vergroenen ontrees
 - a) Boomgaard – Janssen
 - b) BC-straat – Gouwplein
 - c) Zijde – Raadhuisplein
 - d) Reijerskoop – groene kades
- KANS 3: Vergroenen maaiveld
 - a) BC-straat
 - b) Koninginneweg
 - c) Zijde
 - d) Kerkplein
 - e) Parkervelden
- KANS 4: Autovrije winkelstraten en verkeer
 - a) BC-straat
 - b) Koninginneweg
 - c) Zijde
 - d) Galerij
- KANS 5: Ruimte voor horeca met terrassen
 - a) Eeterij Het Keldertje
 - b) Janssen Uitsalon
 - c) Café Gouwewicht Boskoop
 - d) Gouwplein
 - e) Galerij
 - f) Raadhuisplein
 - g) Kerkplein
- KANS 6: Gezicht naar de Gouwe
 - a) Barandstraat
 - b) Kerkplein
 - c) Galerij
 - d) Gouwplein
- KANS 7: Toekomstbestendig en klimaatadaptief (hittestress, piekbuien, biodiversiteit, gezondheid)
 - a) Groen maaiveld
 - b) Groene gewels
 - c) Groene daken
- KANS 8: Ontwikkelkansen
 - a) Gouwplein
 - b) Locatie Plo
 - c) Bootstraat
 - d) Centrum Zuid

AANDACHTSPUNTEN:

Verkeer, parkeren, weekmarkt en evenementen

Peter Verkade
LANDSCHAPSARCHITECT

Project: Centrum Boskoop
Onderdeel: Kansenskaart

Opdrachtgever: Gemeente Alphen aan den Rijn
Datum: 29 februari 2024

29

Figuur 5: Kansenskaart voor Boskoop

Stap 4: Groeninspiratieontwerpen

Als laatste zijn deze kansen doorvertaald naar een aantal groeninspiratieontwerpen voor het Gouweplein, de Burgemeester Colijnstraat, de Koninginneweg en de hoek Koninginneweg/Zuidkade.

Figuur 6: Groeninspiratieontwerpen centrum Boskoop

4. Interactieve sessies

Hieronder volgt het verslag van de twee interactieve sessies die in het voorjaar van 2024 in het centrum van Boskoop zijn gehouden.

4.1. Eerste interactieve sessie 'Samen de schouders eronder in Boskoop-Centrum Noord'

Op donderdag 29 februari 2024 hebben we een interactieve sessie 'Samen de schouders eronder in Boskoop-Centrum Noord' voor genodigden georganiseerd in Ontmoetingscentrum De Brug in Boskoop. Voor deze avond was een divers lokaal gezelschap uitgenodigd, dat actief is in het centrum c.q. in Boskoop zelf. Van de kerkgenootschappen tot de medische voorzieningen en het bloeiende verenigingsleven (voetbal, carnaval, scouting) en maatschappelijke voorzieningen tot vastgoedeigenaren, het Dorpsoverleg en het bestuur van de Dorpskernwinkeliers. Naast de betrokken gemeentelijke collega's waren ook ketenpartners als de GGD en het Hoogheemraadschap aanwezig. De gemeenteraad was welkom om het proces vanaf het begin te kunnen volgen en te kunnen proeven dat iedereen enthousiast is en in de startblokken staat om aan de slag te gaan. Er waren 51 aanwezigen.

Met de avond was beoogd om:

- Een breed lokaal gezelschap mee te laten denken over hun toekomstbeeld van Boskoop-Centrum Noord op het gebied van thema's als vergroening, mobiliteit en gezondheid. Daarnaast werden ervaren problemen geïnventariseerd en mogelijke oplossingen opgehaald.
- Alle bestaande plannen, wensen en dromen te presenteren en bundelen in een totaalplan voor de korte en (middel)lange termijn.
- De vele lokale krachten, inzet en energie samen te laten komen om gezamenlijk (gemeente met Boskoopse partijen) aan de slag te gaan.
- De opgestelde kansenskaart en de groeninspiratieontwerpen te toetsen bij de aanwezigen.

Op basis van de uitgangspunten is de avond opgedeeld in drie onderdelen, waarvan de opbrengsten hieronder gedeeld worden:

1. Totaalbeeld van de initiatieven;
2. Kansenskaart Boskoop Centrum;
3. Positieve Gezondheid op de Tekentafel.

Figuur 7: Opening van de eerste interactieve sessie 'Samen de schouders eronder in Boskoop-Centrum Noord' door wethouder Breeuwsma

1. Totaalbeeld van de initiatieven:

De afgelopen jaren zijn er vele ambities en plannen voor het Boskoopse centrum in diverse documenten vastgelegd. Om enerzijds helderheid te bieden in het totaalbeeld van initiatieven en de onderlinge samenhang en afstemming te duiden en anderzijds reacties hierop op te halen om te weten wat er leeft, is tijdens deze avond een aantal initiatieven nader toegelicht door vertegenwoordigers. De focus lag op:

- Het Schone Centrum Van Boskoop (Dorpsoverleg Boskoop);
- Woningbouwontwikkeling en herinrichting openbare ruimte Centrum-zuid Boskoop (Gemeente Alphen aan den Rijn);
- Initiatiefvoorstel Toekomstvisie Centrum Boskoop (CDA);
- Subsidieaanvraag ZonMw 'Actief in het groene hart van Boskoop Noord' incl. samenwerkingspartijen als Hogeschool Leiden en GGD.

2. Kansenkaart Boskoop Centrum:

Tijdens deze avond is de kansenkaart uitgebreid toegelicht door landschapsarchitectenbureau Peter Verkade uit Boskoop. Deelnemers konden hierop hun eerste reactie geven en vragen stellen. Vervolgens zijn de deelnemers in groepen uiteengegaan om de kaart te verrijken met hun eigen aanvullingen/ideeën.

Enkele ideeën die hieruit naar voren kwamen, waren:

- Groen als verbindende factor in het centrum en als 'branding van Boskoop' i.r.t. de Greenport. Het Centrum en de entrees van Boskoop moeten de groene etalage van de Greenport zijn. Meer specifiek kunnen parkeerplekken in het centrum groener worden.
- Toegankelijkheid naar en verbinding met het water vergroten, bijvoorbeeld door terrassen aan of met zicht op of aan het water (kades): De Gouwe.
- Het creëren van een vaarverbinding vanuit Laag Boskoop naar het Centrum.

- Bereikbaarheid en toegankelijkheid van het centrum houden voor centrumbewoners, fietsers en voetgangers. En de toegankelijkheid voor mindervaliden verbeteren. Het centrum moet hiervoor autoluw worden en parkeerplekken verplaatst worden naar de randen van het centrum. Bijvoorbeeld het Raadhuisplein. Daarnaast moeten er (bewaakte) fietsenstallingen komen in bijv. Leegstaande panden, zodat fietsen niet meer op straat geparkeerd worden.
- Meer zit-/verblijfsmogelijkheden in het centrum om langer te verblijven en te kunnen ontmoeten.
- De verkeersveiligheid van de Zijde (combinatie fietsers/vrachtwagens) en bij Janssen's IJssalon vergroten.
- Ruimte behouden voor de markt en evenementen.
- Meer recreatieve voorzieningen voor mensen met kleine beurs.
- Technieken toepassen die bodemdaling en verzakking tegengaan.
- Een mooier aanblik op monument Oud Raadhuis creëren.
- De Hefbrug uitlichten met duurzame ledverlichting.
- Gevelsubsidies om panden aantrekkelijker te maken.

Figuur 8: deelnemers bij de interactieve sessie

3. Positieve Gezondheid op de Tekentafel:

Als laatste werd het onderwerp gezonde leefomgeving beknopt aan de orde gesteld met de methode 'Positieve Gezondheid op de Tekentafel'. Hierdoor konden de deelnemers alvast kennismaken met deze methode die in fase 2 in het participatietraject gebruikt gaat worden. Deze methode richt zich op de mogelijkheid van inwoners en andere geïnteresseerden om actief betrokken te zijn bij het bedenken en realiseren van een gezonde leefomgeving. Zes belangrijke dimensies voor een gezond leven staan hierbij centraal:

1. Mentaal welbevinden/ Duurzaamheid en klimaat
2. Lichaamsfuncties/ Toegang tot gezond voedsel
3. Dagelijks functioneren/ Winkels en voorzieningen

4. Meedoen/ Ontmoeten en samenwerken
5. Kwaliteit van leven/ Landschap, natuur en spelen
6. Zingeving/ Ruimte voor rust en herstel

Voor Boskoop wordt met name gekeken naar verbeteringen die bij kunnen dragen aan een gezonder centrum. De focus ligt hierbij op de thema's: vergroenen en bewegen.

Enkele eerste uitkomsten waren:

1. Mentaal welbevinden/ Duurzaamheid en klimaat, door:
 - a. Meer verbinding met water en varen i.c.m. duurzaamheid. Ervoor zorgen dat mensen hier ook zelf mee aan de slag kunnen;
 - b. Operatie Steenbreek;
 - c. Meer samenwerken met St. Kringloop en Greenport;
 - d. Vergroenen om klimaatuitdagingen tegen te gaan;
 - e. N.b. er vinden al gesprekken plaats met grote vastgoedpartijen, die welwillend tegenover het vergroenen van daken en gevels staan, als de gemeente de openbare ruimte aanpakt.
2. Lichaamsfuncties/ Toegang tot gezond voedsel, door:
 - a. Gezond eten begint bij kinderen en voorlichten op scholen;
 - b. Gezonder voedselaanbod in supermarkten en bij horeca;
 - c. Een Moestuin;
 - d. Watertappunten in centrum;
 - e. Werken met streekproducten en markten.
3. Dagelijks functioneren/ Winkels en voorzieningen.
4. Meedoen/ Ontmoeten en samenwerken, door een monumentale erfgoedroute in het dorp te maken met informatieborden.
5. Kwaliteit van leven/ Landschap, natuur en spelen, door:
 - a. Verbetering van de luchtkwaliteit op de Zijde;
 - b. Groen bij Boskoopse kwekers/Greenport halen.
 - c. Samenwerking diverse sportverenigingen;
 - d. Bloeiend Boskoop 2.0;
 - e. Blauwe verbindingen: water + varen;
6. Zingeving/ Ruimte voor rust en herstel, door Kerkelijke gemeente regelmatig open voor alle leden en het (culturele) verenigingsleven betrekken.

De belangrijkste uitkomsten van de hele avond waren:

- Het totaaloverzicht van de verschillende plannen en initiatieven in Boskoop, en de vertaling van de plannen naar een concrete kansenkaart werden door de aanwezige inwoners en organisaties erg goed ontvangen. Het verrijken van deze Kansenkaart met eigen ideeën en aanvullingen zorgden voor extra draagvlak. Kansen waar de aanwezigen het meest enthousiast van werden waren vergroenen maaiveld en autoluwe winkelstraten. Het kan het overwegen waard zijn om te kijken naar afwijkende parkeernormen in centrumgebieden om een beweegvriendelijker centrum mogelijk te maken.

- De deelnemers willen niet blijven hangen in de planvorming, maar willen dat deze snel tot uitvoering worden gebracht. *“Er wordt al bijna 10 jaar gepraat en plannen gemaakt. Wij vinden de kanskaart top! Voer het uit!”*. Ook spraken zij de wens voor minder overleggen en meer actie.

4.2. Tweede participatieavond ‘Samen de schouders eronder in Boskoop–Centrum Noord’

Op woensdag 24 april 2024 is de tweede participatieavond gehouden bij Ontmoetingscentrum De Brug in Boskoop. Hiervoor werd een nog bredere groep ondernemers, organisaties en bewoners(verenigingen) die actief zijn in Boskoop–Centrum Noord uitgenodigd. De raadsleden waren welkom als toehoorders. Er waren 34 deelnemers present.

Met deze avond was beoogd om de betrokkenen nog verder te enthousiasmeren en maximaal support te creëren, zodat zij ook als ambassadeur kunnen dienen en meer samenwerkingspartijen erbij kunnen betrekken;

Op basis van de uitgangspunten is de avond opgedeeld in twee onderdelen, waarvan de opbrengsten hieronder gedeeld worden:

1. Inspiratie door groenprojecten elders;
2. Aan de slag met het uitdiepen van het groeninspiratieontwerp van het Kerkplein. Hiermee was beoogd om een eerste reactie op te halen van wat de genodigden graag op het Kerkplein willen zien aan functies;

1. Inspiratie door groenprojecten elders

Tijdens een presentatie werden diverse groeninterventies van Nederlandse en Internationale steden gedeeld, waaronder Leeuwarden (BOSK–project), het centrum van Parijs en Utrecht. Vervolgens werd ingezoomd op de effecten van deze interventies op inwoners en organisaties (vanuit economisch, sociaal en milieu perspectief).

Figuur 9: BOSK: Bomen aan de wandel in Leeuwarden in 2022. Bron: My Yellow Suitcase & NOS

2. Groeninspiratieontwerp van het Kerkplein:

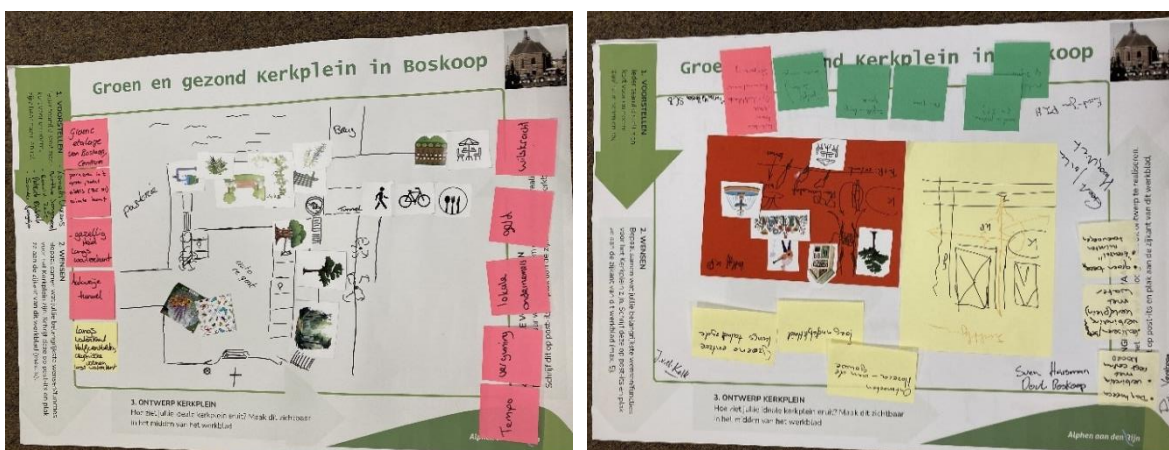
Deelnemers gingen zelf aan de slag met de invulling van het Kerkplein. In de eerste sessie is het Kerkplein een aantal keer genoemd als kans om een kwaliteitsimpuls te geven met verschillende functies. Daarom is deze locatie gekozen voor de eerste ontwerp-opgave. Dit is ook in lijn met het ZonMW-traject, waarbij geen interventies gedaan mogen worden voordat de 0-meting is gedaan in Q4 van dit jaar. Op deze manier zijn eerste inzichten opgehaald hoe de mensen het Kerkplein het liefst in de toekomst zouden willen zien.

Figuur 10: deelnemers bij de sessie

Enkele ideeën die hieruit naar voren kwamen waren:

- Een groene kade als entree en visitekaartje van Boskoop: het Kerkplein als groene etalage van Boskoop langs de kade van de Gouwe. Daarbij wil men mogelijkheden om ook langs de kade te kunnen zitten.
- Kerkplein als groene omgeving aan zijde talud (minibos, insectenhotel e.d.) met fietspad erdoorheen om BC-sstraat/Koninginneweg te ontlasten.
- De kerk moet toegankelijk blijven voor de rouw-, trouwauto, openluchtdiensten, rommelmarkt en hulpdiensten: “Kerkgangers parkeren al nauwelijks voor de deur, want dat is nu al niet mogelijk.” Daarnaast wil de kerk nog meer een buurthuisfunctie vervullen en geen horecagelegenheid erbij.
- Uitbreiding blauwe zone & parkeervoorzieningen op loopafstand is voor veel omwonenden voldoende. Zij willen een beperkt aantal tijdsgebonden parkeerplaatsen behouden voor hun bezoekers. Een blauwe zone moet langparkeerders tegengaan. ‘Auto te gast’.
- Elektriciteitskastje vergroenen om wildplassen te voorkomen.
- Meer ontmoetings-/verblijfsfuncties aan Kerkplein toevoegen: daghoreca, terrassen, speelplekken, waterorgel, muziekkoepeel voor optredens, treuzelplekken. Verbinding leggen met rest Centrum Noord, bijv. zichtlijn naar terrassen op Gouweplein.
- Nostalgische uitstraling van toen herstellen.

Figuur 11: resultaten Kerkplein

De belangrijkste uitkomsten van de avond waren:

- Dringend advies van de winkeliers om te starten met het Gouweplein, BC–straat en de Koninginneweg mee te nemen in de plannen. De nood voor de winkeliers is hoog. Ook nieuwe ondernemers aantrekken en leegstand zo terug te dringen vraagt om een kwalitatief goede uitstraling en groene etalage van Boskoop. Dit geldt voor het hele winkelgebied. Alleen focussen op centrum–noord is onvoldoende, het moet één centrum zijn qua uitstraling. Een groen winkelhart op maaiveld, gevels en daken heeft een groot onderscheidend en aantrekkend vermogen ten opzichte van buurgemeenten als Waddinxveen.
- Lokale ‘groen’ professionals staan te popelen om aan de slag te gaan om hun Boskoopse centrum te vergroenen.
- Duidelijkheid bieden over het totaalplan voor Boskoop: hoe en wanneer wordt gestart met uitvoering van andere kansen? En hoe verhouden deze zich in relatie tot elkaar? Bijvoorbeeld waar dan wel geparkeerd kan worden als de parkeerplekken in het hart van het centrum verminderd worden.

5. Participatietraject ZonMw

Begin december 2023 heeft de gemeente samen met haar ZonMw consortiumpartners een subsidieaanvraag t.b.v. het vergroenen en gezonder maken van Boskoop–Centrum Noord ingediend bij ZonMw. In april 2024 is de subsidie toegekend.

Uit onderzoek weten we dat een groene en beweegvriendelijke leefomgeving bijdraagt aan gezondheid door het bevorderen van fysieke activiteit, leefbaarheid en verkoeling. De centrale vraag in dit project is: Wat zijn beweegmogelijkheden in Boskoop–Centrum Noord en is de fysieke leefomgeving groen en aantrekkelijk om naar toe te gaan, te verblijven en blijven bewegen? Samen met bewoners en professionals kijken we wat de behoeften zijn voor vergroening en een beweegvriendelijke leefomgeving. Met deze inzichten ontwikkelen we samen met bewoners groene en beweegvriendelijke interventies en implementeren deze ook. We maken gebruik van het Protocol van Beweegvriendelijke Leefomgeving en Positieve Gezondheid op de Tekentafel. Zo leren we wat er nodig is om samenwerking tussen verschillende domeinen tot stand te brengen en komen we tot een gezondere leefomgeving.

Dit project wordt vanaf 1 juli 2024 uitgevoerd door GGD Hollands Midden, gemeente Alphen aan den Rijn, Hogeschool Leiden, Universiteit Leiden FSW, AWPG NZH en Provincie Zuid–Holland. Daarmee komt € 150.000,– beschikbaar voor een participatietraject en € 50.000,– voor uitvoering.